

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde vermiş olduğum;

2/2163, 2/1787, 2/1764, 2/1734, 2/1731, 2/1719, 2/1705, 2/1699, 2/1698, 2/1691, 2/1651, 2/1629
2/1609, 2/1497, 2/1496, 2/1459, 2/1414, 2/1384, 2/1369, 2/1359, 2/1341, 2/1311, 2/1284, 2/1283
2/1206, 2/1042, 2/1016, 2/1003, 2/926, 2/846, 2/804, 2/637, 2/636, 2/594, 2/593, 2/592, 2/591, 2/590
2/589, 2/542, 2/531, 2/500, 2/494, 2/290, 2/289, 2/287, 2/286, 2/285, 2/284, 2/283, 2/282
2/281, 2/280, 2/279, 2/278, 2/277, 2/276, 2/275, 2/274, 2/273, 2/271, 2/270, 2/269, 2/268, 2/267,
2/266
2/265, 2/264, 2/263, 2/262, 2/261, 2/260, 2/259, 2/258, 2/257, 2/256, 2/255, 2/254, 2/253, 2/217,
2/216,
2/215, 2/214, 2/213, 2/212, 2/211, 2/210, 2/209, 2/208, 2/207, 2/206, 2/205, 2/203, 2/202,
2/201
2/200, 2/199, 2/198, 2/197, 2/196, 2/195, 2/194, 2/193, 2/192, 2/191, 2/190, 2/189, 2/188, 2/187,
2/186, 2/185, 2/184, 2/183, 2/182, 2/181, 2/180, 2/179, 2/178, 2/177, 2/176, 2/175, 2/174, 2/173,
2/172
2/171, 2/170, 2/169, 2/168, 2/167, 2/166, 2/165, 2/164, 2/163, 2/162, 2/161, 2/160, 2/159, 2/158,
2/157
2/156, 2/155, 2/154, 2/153, 2/152, 2/151, 2/150, 2/149, 2/148, 2/127, 2/126, 2/125, 2/124, 2/123
2/122, 2/121, 2/120, 2/119, 2/118, 2/117, 2/116, 2/115, 2/114, 2/113, 2/112, 2/111, 2/110, 2/109
2/108, 2/107, 2/106, 2/105, 2/104, 2/103, 2/102, 2/101, 2/100, 2/99, 2/98, 2/97, 2/96, 2/95, 2/94, 2/93,
2/92, 2/91, 2/90, 2/89, 2/88, 2/87, 2/86, 2/85, 2/84, 2/83, 2/82, 2/81, 2/80, 2/79, 2/78, 2/77, 2/76,
2/74, 2/73, 2/72, 2/71, 2/70, 2/69, 2/68, 2/67, 2/66, 2/65, 2/64, 2/63, 2/62, 2/61, 2/60,
2/59, 2/58, 2/57, 2/56, 2/55, 2/54 ve 2/53 esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

29.06.2018

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm İnsan Haklarını İnceleme Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih:01.10.2018	Esas No:220

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI

02 Temmuz 2018

Numara:

TBMM
GENEL BAŞKANLIK

02 Temmuz 2018

No: 308568

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 24.11.2015
Sayı: 54-195

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Döneme ait 8112, 8113, 8114, 8115, 8117, 8118, 8119, 8120, 8121, 8122, 8123, 8124, 8125, 8126, 8127, 8128, 8129, 8130, 8131, 8132, 8133, 8134, 8136, 8137, 8138, 8140, 8141, 8142, 8143, 8145, 8626, 8627, 8628, 8629, 8630, 8631, 8632, 8634, 8635, 8636, 8637, 8638, 8639, 8641, 10836, 10837, 10845, 10846, 10847, 10848, 10849, 10850, 10851, 10852, 10853, 10854, 10856, 10857, 10858, 10859, 10860, 10862, 10863, 10864, 10865, 10866, 10867, 10868, 10869, 10870, 10871, 10872, 10873, 10875, 10876, 10877, 10878, 10879, 10880, 10881, 10882, 10883, 10884, 10885, 10886, 10888, 10889, 10890, 10892, 10893, 10895, 10896, 10898, 10899, 10900, 10901, 10902, 10903, 10904, 10905, 10906, 10907, 10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915, 10916, 10917, 10918, 10920, 10921, 10922, 10923, 10924, 10925, 10926, 10927, 10938, 10939, 10941, 21755, 21756, 21757, 21758, 21759, 21761, 21764, 21765, 21768, 21769, 21770, 21771, 21772, 21773, 21774, 21776, 21777, 21778 evrak numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

Saygılarımla.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tall Komisyon	- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm - İnsan Haklarını İnceleme - Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	10 Aralık 2015		E. No: 2/58	
Yam.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.V.
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
TBMM BAŞKANI	<i>[Signature]</i>			

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2015
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5336

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 2.7.2015
Sayı: 258

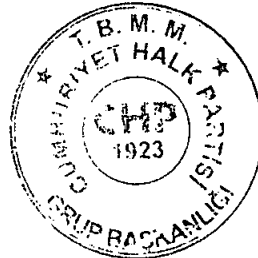
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24. Dönemde TBMM Başkanlığına verilmiş bulunan 2/2471 Esas Numaralı Kanun Teklifimi yeniliyorum.

Saygılarımla arz ederim.

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul milletvekili

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
28 Temmuz 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
28 Temmuz 2015
No: 10850

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16/11/2014
Sayı : 1613

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

3194 Sayılı İmar Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin Tanrikulu
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm M. Sezgin Tanrikulu, İnceleme ve Soruşturma, Kültür, Gençlik ve Spor			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	20 Kasım 2014		E. No: 2/2491	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
em	el	me	As.	Kuni
TBMM BAŞKANI				

GEREKÇE

Alevi yurttaşlarımız uzun bir süredir hak ihlalleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Benzeri çağdaş ülkelerde görülmeyecek uygulamalar neticesinde laiklik ilkesi işlevsiz kılmakta birlikte yaşama iradesini temelinden sarsmaktadır.

Anayasal düzeyde ve uluslar arası metinlerle güvence altında olan inanç özgürlüğünün yaşanması noktasında sorunlar yaşanmaktadır. Devletlerin tüm yurttaşlara bir nazarda bakması gerekmektedir. Devletler pek çok farklı kimliğe sahip insanların ortak yaşama iradesi çerçevesinde oluşturduğu örgütlü bir yapıdır. Bu bağlamda incelediğimizde devletin kendisini oluşturan gruplardan herhangi birinin egemenliğinde olması veyahut bu gruplardan birine ayrımcılık yapması kabul edilebilir bir durum değildir.

Nitekim bu felsefeden hareketle Anayasanın 10. Maddesi yazılmıştır. Anayasanın 10. Maddesi 'Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir' diyerek vatandaşların inanç ve ibadet özgürlüklerinin altını çizer.

Anayasanın 24. Maddesinde 'Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir' ve 'ibadet, dinî âyin ve törenler serbesttir' denilerek devletin tüm kurumlarıyla, inançlara eşit şekilde yaklaşması gerektiğini belirtilmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 25 Kasım 1981 tarihinde kabul edilen 'Din veya İnanca Dayanan Her Türlü Hoşgörüsüzlüğün ve Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Bildiride' inanç gruplarının özgürce ibadetlerini yapacak koşulların hazırlanması ve korunmaya alınması gerektiği belirtilmiştir.

Aynı bildirin 1. Maddesinde 'Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, bir dine veya dilediği bir inanca sahip olma ve dinini veya inancını kendi başına veya başkaları ile birlikte toplu olarak ve aleni veya gizli bir biçimde ibadet etme, gereklerine uyma, uygulama ve öğretme yoluyla açığa vurma özgürlüğünü de içerir' denilerek, inanç topluluklarının özgürlüklerle buluşturulması gerektiği belirtilmiştir.

Türkiye tarafından imzalanan ve 27 Mayıs 1949 tarihinde 7217 sayılı resmi gazetenin yayınlanmasıyla kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 18. maddesinde 'Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, din veya topluca, açık olarak ya da özel biçimde öğrenim, uygulama, ibadet ve dinsel törenlerle açığa vurma özgürlüğünü içerir' denilmektedir.

Anayasa'nın ve Türkiye'nin de imzaladığı Uluslararası sözleşmelerin hükümlerine rağmen ülkemizde yaşayan Alevi vatandaşlarımız, inanç özgürlüklerinden, inanç temsiliyetinden ve kamu kaynaklarının eşit şekilde kullanılması ve paylaşılmasından yararlanamamaktadır.

Avrupa Birliği Komisyonu'nun ilerleme raporunda da aynı adaletsizliğin devam ettiğinin altı çizilerek, 2012 yılında Türkiye'de düşünce, vicdan ve din özgürlüğü konusunda kaydedilen ilerlemenin sınırlı kaldığı belirtilmiş ve Alevi'lerin durumunun da bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Cemevi açma konusunda bazı belediyelerin iyi niyetli girişimleri takdire şayan olsa da bu girişimler cemevlerinin açılması konusundaki özgürlükleri güvence altına almaya yetmemektedir.

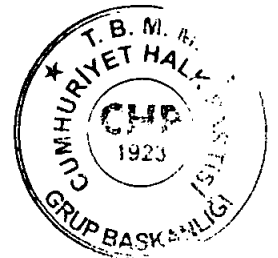
Örneğin, 2012 de Didim Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevi yetkililerine ilçe kaymakamlığından gönderilen bir tebligatta, cemevinin işgalci olarak bulunduğu, bu sebeple de 2 yıllık süre için, 50 bin liralık ecimisil bedelinin ödenmesi tebliğ edilmiştir. Cemevi yetkilileri 2004 yılında belediye ile yapılmış kira anlaşmasına istinaden karara itiraz etmiş ancak buna rağmen derneğe ait banka hesabında bulunan 22 bin liraya da el konulmuştur.

Gelen ikinci bir tebligatta, Cemevi'nin bir ay içerisinde yıkılacağı ve yetkililerin bir ay içerisinde gerekli hazırlıkları, tahliye işlemini yapması bildirilmiştir. Konuya gerekli itirazlar yapıldıktan sonra Didim'de yaşayan tüm Aleviler konuya itiraz ederek demokratik yollarla cemevinin yıkılmasını engellemişlerdir.

Didim Belediye meclisi yaptığı 2 Temmuz 2013 tarihli toplantısında, oy birliği ile araziye ilçe imar planına "Cemevi" olarak işlemiştir. Bu durum, cemevinin resmi belgelerde de "Cemevi" olarak kabul edilmesi demektir. Bir anlamda Cemevi'nin varlığını tanıma olacaktır ki bu girişime Didim Mal Müdürlüğü'nden kararın yasal olmadığı yönünde itiraz gecikmedi. Mal Müdürlüğü'nden gelen itiraz yazısında; **"Cem evinin Kültürel tesis alanı olduğuna dair hiçbir norm kayıt mevcutta bulunmamakta ayrıca 3194 sayılı İmar Kanununda 'Cami' ibaresi 15.07.2003 tarihli ve 4928 sayılı kanunun 9. Maddesi ile 'ibadet yeri' olarak değiştirilmiş olup Cem evlerinin ibadethane statüsünde sayılıp sayılamayacağı netlik kazanmadığından yapılan plan değişikliğinin yasal dayanağı bulunmamaktadır"** ifadesine yer verilmiştir. Bunun üzerine; Didim Belediye Meclisi, gelen itiraz ile konuyu tekrar meclis toplantısında görüşerek itirazı reddetmiş ve arazinin imar planında "Cemevi" olarak kalmasını istemiştir.

Bu örnekte de görüldüğü üzere 3194 Sayılı İmar Kanunu'nda yer alan 'İbadet yeri' ifadelerinin **'Cami, Cemevi, Mescit, Kilise, Sinagog, Havra'** olarak değiştirilmesi ve bunun sonucunda cemevlerinin belediyelerin imar planlarında **'ibadethane'** olarak işlenmesi, Alevi vatandaşlarımızın yıllardır uğradığı hak gasplarından birisine son vermek demek olacaktır.

Yapılacak bu değişiklikler Anayasa'mızın ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelerin gereğini yerine getirerek yıllardır süren büyük bir adaletsizliğin giderilmesine, vatandaşlarımızın tamamının devlete ve demokrasiye olan güvenlerini arttırmaya, ülkemizde son yıllarda zayıflayan birlik ve beraberlik duygularımızın güçlenmesine neden olacaktır.

**3194 SAYILI İMAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1 - 3194 sayılı İmar Kanununda yer alan 'İbadet yeri' ibareleri 'Cami, Cemevi, Mescit, Kilise, Sinagog, Havra' olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu kanun hükümlerini bakanlar kurulu yürütür.

